

De club van lelijke kinderen Docentenhandleiding

.....
Regie: Jonathan Elbers

Jaar: 2012

Duur: 27 minuten

Naar het boek "De club van lelijke kinderen" van Koos Meinderts

Thema's: oorlogsverleden, mensenrechten, discriminatie, racisme, Griekse mythologie

Verdiepingsopdrachten: geschiedenis, maatschappijleer/m&m en CKV

Filmbeschrijving

Paul is een jongen van 11 jaar met grote flaporen. Op school wordt hij vaak gepest. Op een dag komt een schoolbus voorgereden. De schooldirecteur zegt dat er klassenfoto's gemaakt worden. De kinderen die het mooist op de foto staan mogen mee op schoolreis. Paul is één van de 'gelukkigen'.

In de bus is iedereen blij en uitgelaten. Maar volgens Paul klopt er iets niet. Alle kinderen hebben iets opvallends. De één heeft een bril, de ander is dik en hijzelf heeft flaporen! En de vrouw in de bus, Secretia, is heel onaardig. Paul heeft door dat ze naar een geheime plek worden afgevoerd. Hij verzint een list en weet te ontsnappen.

Ondertussen kondigt president Isimo op tv aan dat er voor lelijke kinderen geen plek meer is in het land.

Paul verstopt zich op school in een kast. Klasgenoot Sara betrapt hem, maar verradt hem niet. Samen besluiten ze de kinderen te bevrijden. Zal het ze lukken?

Tip: De Club van Lelijke Kinderen is ook te zien via een link op de website van Uitzending Gemist. Handig als u een fragment nog een keer met de klas wilt bekijken. De link is terug te vinden in de bronnen (pag. 15-16).

Instructie en lesplanning

Inleiding en leerdoelen

Dit lespakket is geschikt voor zowel leerlingen van groep 7/8 van de basisschool als leerlingen van het vmbo en havo/vwo. Uitgebreider lesmateriaal is beschikbaar in de vorm van verdiepingsopdrachten voor de vakken maatschappijleer en geschiedenis.

Met dit lespakket vergroten leerlingen hun kennis over mensenrechtenthema's als discriminatie, vrijheid van meningsuiting en machtsmisbruik. Daarnaast biedt het pakket aanknopingspunten voor het behandelen van onderwerpen uit de geschiedenis (de Tweede Wereldoorlog en de mythe over het paard van Troje). Ook levert het lespakket een bijdrage aan de ontwikkeling van media-wijsheid van leerlingen.

Concrete leerdoelen:

1. De leerling kan beschrijven waar de film over gaat.
2. De leerling kan minstens twee hoofdpersonen beschrijven.
3. De leerling kan de verschillen beschrijven tussen de school van Paul en zijn/haar eigen school.
4. De leerling kan overeenkomsten benoemen tussen gebeurtenissen uit de film en de Tweede Wereldoorlog.
5. De leerling kan in het Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind de rechten aanwijzen die in de film terugkomen.

Extra

1. De leerling is bekend met een van de bekendste verhalen uit de Griekse mythologie, over het Paard van Troje.
2. De leerling kan de betekenis van het kleurgebruik in deze film uitleggen.

Lesinstructie

Het lesmateriaal bestaat uit drie delen:

- (1) Een voorbereidende opdracht en een kijkopdracht
- (2) Verwerkingsopdrachten bij de film, inclusief een extra opdracht
- (3) Verdiepingsopdrachten mens en maatschappij, maatschappijleer en geschiedenis

Het is mogelijk om alle opdrachten te doen, maar ook om een selectie te maken. De voorbereidende opdrachten worden voorafgaand aan de film gemaakt, de verwerkings- en verdiepingsopdrachten na afloop. Het bronnenblad ondersteunt de leerlingen bij het maken van de opdrachten.

Vorbereidende opdrachten en kijkopdracht

Voorafgaand aan de film

Opdracht 1

Je hebt vast wel eens gehoord over discriminatie. Wat betekent dit precies?

Maak het woordweb hieronder af.

Eigen antwoord

Kijkopdracht

Het is van belang om de vragen van te voren goed te lezen met de leerlingen, zodat ze weten waar ze tijdens het kijken van de film op moeten letten.

- Let goed op president Isimo. Hoe ziet hij eruit? En zijn kantoor?
- Hoe gaan de klasgenoten van Paul in het begin van de film met hem om? En later in de film?
- Let op de kleuren in de film. Wordt er veel kleur gebruikt? Of juist niet?

Verwerkingsopdrachten

.....

(na afloop van de film)

Opdracht 2

- A. Stel, je hebt in de bioscoop de première van deze film gezien. Na afloop vraagt iemand van het Jeugdjournaal waar de film over gaat. Beschrijf in ongeveer 10 zinnen waar de film volgens jou over gaat.
Eigen mening.
- B. Waarom heeft de film de titel 'De Club van Lelijke Kinderen'?
- De president heeft gezegd dat alle lelijke kinderen van Nederland worden weggevoerd en opgesloten, zodat het schoon blijft op straat. Paul en Sara richten de Club van Lelijke Kinderen op om de president in de val te laten lopen en klasgenoten te bevrijden.*

Opdracht 3

- A. De filmmakers hebben goed nagedacht over de namen in de film. Isimo wordt in het Spaans gebruikt om te laten zien dat iets groot of belangrijk is. De dame in de schoolbus heet Secretia. Welk woord herken je hierin?
- Secreet. Dit betekent nare vrouw.*
- B. Waarom denk je dat zij Secretia heet?
- Zij heet zo omdat zij een nare vrouw is die de president helpt kinderen op te pakken.*
- C. Kun je nog andere namen noemen uit de film met een speciale betekenis?
- Genoemd kunnen worden: Uberkliener (degene die in opdracht van de president kinderen oppakt), Sara (Joodse meisjesnaam, betekent 'vorstin' of 'prinses')*
-

Opdracht 4

- A. Vind je dat de school van Paul op jouw eigen school lijkt?
- B. Waarom vind je dat of waarom juist niet?
- Eigen mening. Het doel van deze opdracht is dat leerlingen gaan nadenken over de overeenkomsten en verschillen tussen de school van Paul en hun eigen school. Bij Paul op school zitten leerlingen bijvoorbeeld netjes in een rij, voor de les moeten ze een 'volkslied' zingen, alle leerlingen dragen een uniform.*

Verwerkingsopdrachten

Opdracht 5

De belangrijkste gebeurtenis in de film is dat president Isimo geen lelijke kinderen meer in zijn land wil. Dit doet denken aan wat er in de Tweede Wereldoorlog is gebeurd. Duitsland (onder leiding van Adolf Hitler) bezette toen een groot deel van Europa. Voor veel mensen was daarin geen plek.

U kunt uw leerlingen een korte introductiefilm over de Tweede Wereldoorlog laten zien. De link is terug te vinden in de bronnen (pag. 15-16).

- A. Hieronder zie je een foto van Hitler tijdens een toespraak. Daarnaast staat een foto van president Isimo. Zie je een overeenkomst?

- B. Bij zowel president Isimo als bij Hitler hangt een vlag met een logo (beeldmerk) erop. Kun je nog twee andere voorbeelden uit de film noemen die doen denken aan de Tweede Wereldoorlog?

Voorbeelden:

- De kinderen verzetten zich tegen het beleid van de president, net als veel mensen in Nederland in verzet gingen tegen de bezetting door Duitsland.
- Mensen marcheren door de straten.
- Een klasgenoot lijkt Paul te verraden bij de president. In de oorlog verraadden NSB'ers Joden die ondergedoken zaten, waardoor ze opgepakt werden door de nazi's.
- Er klinkt een luchtalarm als de kinderen gaan demonstreren, ten teken dat aanhangers van de president eraan komen. Tijdens de Tweede Wereldoorlog klonk regelmatig een luchtalarm als er een aanval werd uitgevoerd door de Duitsers.

Verwerkingsopdrachten

Opdracht 6

Lees de kinderrechten verderop in dit opdrachtenblad. Hieronder staan enkele situaties uit de film beschreven. Schrijf erbij welk kinderrecht aan de orde is en verbind deze met de juiste situatie.

1. Sara en Paul maken gekke foto's van elkaar met hun telefoon. Die plaatst Sara op internet bij de groep 'De Club van Lelijke Kinderen' die ze heeft aangemaakt.
Artikel 15: Je hebt het recht samen te komen en een club op te richten.
2. Uber-Kleiner neemt een wild trappelend meisje onder zijn arm mee uit een huis. Hij duwt haar in zijn auto en rijdt weg.
Artikel 35: Het is verboden om kinderen te ontvoeren, verkopen of verhandelen.
3. President Isimo kondigt op tv aan dat er in zijn land geen plek meer is voor lelijke kinderen.
Artikel 2: Discriminatie is verboden.
4. President Isimo heeft Pauls klasgenoten in één ruimte opgesloten. Hij schreeuwt tegen ze en zwaait dreigend met een stok.
Artikel 37: Je hebt recht op een goede behandeling in de gevangenis. Je mag niet gemarteld worden, en geen levenslang of de doodstraf krijgen.
5. De schooldirecteur komt met Secretia de klas in. Hij noemt de namen van de leerlingen die op schoolreis mogen. Eenmaal in de bus blijkt dat ze helemaal niet op schoolreis gaan.
Artikel 28: je hebt recht op onderwijs

Extra opdracht

In de film vertelt de lerares over het Paard van Troje. Dit verhaal brengt Paul en Sara op een idee om hun klasgenoten te bevrijden.

U kunt desgewenst een kort filmfragment over het Paard van Troje laten zien, bijvoorbeeld een geanimeerde variant, of een fragment uit de film Troy. Voor meer informatie over de context van het verhaal kunt u terecht bij de 'achtergronden' aan het eind van deze docentenhandleiding.

- A. Welke list verzinnen de Grieken om Troje binnen te komen?
- B. Welke list verzinnen Paul en Sara om hun klasgenoten te bevrijden?
Ze maken posters met een foto van Paul erop. Die verspreiden ze in de stad om president Isimo naar school te lokken. Als hij Paul daar komt zoeken, verstoppen Paul en Sara zich in de kofferbak van zijn auto. Zo worden ze naar de plek gebracht waar Isimo hun klasgenoten gevangen houdt.
- C. Zie je overeenkomsten met het verhaal over het Paard van Troje?
In het verhaal over het paard van Troje verstoppen soldaten zich in een houten paard. Dit paard wordt door de Trojanen zelf binnengehaald. Paul en Sara verstoppen zich in zijn auto, zodat Isimo hen binnenhaalt in zijn kantoor.
- D. En zie je ook verschillen?
In het verhaal gebruiken ze een paard, in de film een auto. In het paard zitten veel soldaten verstop, in de auto alleen Sara en Paul.

Verdiepingsopdrachten Geschiedenis

.....

U kunt de leerlingen een korte introductiefilm over de Tweede Wereldoorlog laten zien. Kijktip: De televisieaflevering 'Het Klokhuis maakt geschiedenis – Tweede Wereldoorlog'.

Opdracht 1

- In de film zit een aantal verwijzingen naar Hitler en de Tweede Wereldoorlog. Noem er in ieder geval twee.
- In de film 'De Club van Lelijke Kinderen' zit 'verborgen' symboliek (bijvoorbeeld een voorwerp of wat iemand doet verwijst naar iets anders). Zo zitten er ook verwijzingen in naar het verleden, maar ook naar huidige situaties in de wereld. Kun je iets noemen?

U kunt de leerlingen een korte introductiefilm over het verzet in Nederland tijdens de Tweede Wereldoorlog laten zien.

Opdracht 2 - Discussie

- In de film verzetten Paul en Sara zich tegen de opsluiting van hun klasgenoten. Hoe doen zij dit?
Ze richten de Club van Lelijke Kinderen op.
- Stel, jouw vriend of vriendin wordt door de minister-president opgepakt omdat hij of

zij en bepaald uiterlijk heeft, een bepaald geloof heeft, of juist niet. Hoe zou jij je verzetten? Denk aan een handtekeningenactie, posters ophangen, demonstreren, een oproep op tv of radio, een e-mail aan de minister-president.

Eigen antwoord. Hierbij kunt u de klas opdelen in groepen. Daarna kan één leerling namens zijn of haar groep verslag doen van hoe de groep het verzet zou aanpakken.

- Waarom heb je voor deze manier van verzet gekozen?

Eigen antwoord. Laat leerlingen hun keuze onderbouwen met argumenten.

Opdracht 3 - Schrijfopdracht

Schrijf een kort verhaal (max. 1 A4) over iets wat nu gebeurt in jouw klas, bij jou op school, in jouw omgeving of in Nederland, waartegen jij je zou willen verzetten. Beschrijf hoe je je verzet. Misschien weet je wel een list?

Eigen inbreng. Deze opdracht doet een beroep op de creativiteit van de leerlingen. Belangrijk is dat het verhaal een duidelijk begin, middenstuk en slot heeft.

Verdiepingsopdrachten Maatschappijleer/M&M

Opdracht 1 - Internetopdracht

De één heeft lang haar en de ander kort, de één is dik en de ander dun, de één draagt een bril en de ander niet. Hoe je er ook uitziet: iedereen heeft dezelfde rechten. Maar niet iedereen vindt dat. Laat je dat horen of zien, dan discrimineer je. In de film discrimineert president Isimo mensen die hij lelijk vindt.

- A. Zoek op internet de betekenis van discriminatie op.

Discriminatie is het ongelijk behandelen en achterstellen van mensen op basis van bepaalde kenmerken zoals afkomst, sekse, huidskleur, seksuele voorkeur, leeftijd, religie, handicap of een chronische ziekte.

- B. Discriminatie is van alle tijden. Het gebeurde vroeger bijvoorbeeld met de Joden tijdens de Tweede Wereldoorlog. Nu gebeurt het ook nog vaak, bijvoorbeeld als mensen een ander geloof hebben. Kijk op internet of je voorbeelden kunt vinden van discriminatie. Wat vind je van de voorbeelden die je hebt gevonden?

Dit is een zoekopdracht die uiteenlopende voorbeelden kan opleveren. U kunt leerlingen op weg helpen door ze te attenderen op actuele kwesties die met discriminatie te maken hebben, bijvoorbeeld gelovigen in een bepaald land die andere gelovigen niet accepteren.

- C. Heb je zelf wel eens gediscrimineerd? Zo ja, hoe deed je dat en waarom?

Eigen mening. Laat kinderen proberen zich in te leven in de gebeurtenis of situatie die ze vonden. Hoe zouden zij zich voelen als het hen overkwam?

Opdracht 2

Mensen in Nederland hebben het recht om in vrijheid hun mening te vormen en te uiten. Dit is niet in alle landen zo. Ook in de film mogen mensen niet alles zeggen.

- A. Wat betekent het precies: vrijheid van meningsuiting?

Onder de vrijheid van meningsuiting valt onder meer het recht om te demonstreren, het recht van artistieke expressie, de persvrijheid en het uiten van je mening via bijvoorbeeld het internet.

- B. Vrijheid van meningsuiting is een mensenrecht. Ook in het Kinderrechtenverdrag van de Verenigde Naties staat dit recht. Lees de kinderrechten verderop in dit opdrachtenblad. Welk artikel gaat over vrijheid van meningsuiting?

Artikel 13 en 15.

- C. Kun je een voorbeeld noemen uit de film, waarin de vrijheid van meningsuiting wordt beperkt?

Voorbeelden:

- De Club van Lelijke Kinderen wordt door de president verboden.
- De kinderen mogen niet demonstreren van de president.

- D. Vind jij dat je altijd alles moet kunnen zeggen? Zo ja, waarom vind je dat? Zo nee, wat mag je wel en wat mag je niet zeggen?

Verdiepingsopdrachten Maatschappijleer/M&M

Opdracht 3 - Discussie

In de film heeft president Isimo veel macht. Hij gebruikt die macht om te doen wat hij wil. Maar dit doet hij niet op een goede manier. Dit heet machtsmisbruik.

A. Wat is macht?

Tussen mensen is macht het willen uitoefenen van een bepaald effect op een ander mens. In de politiek is macht de mate waarin invloed wordt uitgeoefend door een persoon of organisatie op een andere persoon of organisatie.

B. Heb je zelf wel eens macht?

Subjectief antwoord. U kunt vragen leerlingen een voorbeeld te noemen van een situatie die ze zelf hebben meegemaakt.

C. Hoe zou jij machtsmisbruik omschrijven?

In de omschrijving moeten in ieder geval de woorden 'macht', 'opzettelijk' en 'op een verkeerde of slechte manier' voorkomen.

D. Ken jij mensen die macht misbruiken?

Subjectief antwoord. U kunt vragen of ze voorbeelden kunnen noemen uit het nieuws of uit een boek dat ze hebben gelezen.

E. Wie zijn dat en waarom doen ze dat?

Zie antwoord d.

Verdiepingsopdrachten CKV

De schoolfotograaf

Opdracht 1 - Kleur in de film

Acteurs spelen een rol. Dat weet je vast wel. Maar ook kleuren kunnen in een film een rol spelen. Ze kunnen belangrijk zijn om het verhaal te vertellen. Een Art Director bepaalt vaak welke kleuren worden gebruikt.

- Lees op het bronnenblad de tekst over Art Direction.
- Hieronder staan foto's van enkele personages uit de film. Welke kleuren heeft hun kleding? *simo: zwart; Secretia: zwart en wit Kinderen in de klas: grijs; Leraren: grijs*
- Waarom denk je dat ze kleren in deze kleuren dragen?
Zwart, wit en grijs lijken op elkaar. De kinderen en de bewoners van het land hebben allemaal grijze kleren aan, omdat ze niet mogen opvallen. De president is de baas en wil zijn land op orde brengen. Als iedereen dezelfde kleuren draagt ziet dat er netjes uit. Zwart en wit zijn duidelijke kleuren. Hierin is geen variatie mogelijk. Daarom past dat goed bij de president en zijn personeel. Wat zij vertellen moeten de inwoners accepteren.
- Ook de gebouwen in de film hebben bijna allemaal dezelfde kleur. Welke kleur is dat? *Grijstinten. De gebouwen zijn van beton en glas. Dit zijn harde materialen, die passen bij de strenge samenleving die de president heeft gecreëerd.*
- Welke sfeer roepen de kleuren in de film bij je op?
Eigen mening. Laat leerlingen zich inleven door te vragen hoe zij zich zouden voelen in zo'n stad/land.
- Als de kinderen demonstreren en de pre-

sident is afgezet, worden andere kleuren gebruikt. Welke kleuren zie je dan?

Alle kleuren van de regenboog.

- Wat denk je dat de filmmaker met de kleuren duidelijk wil maken?

Eigen mening. Waarschijnlijk heeft de filmmaker willen uitdrukken dat iedereen een eigen identiteit heeft.

Opdracht 2: Van boek naar film

'De Club van Lelijke Kinderen' is een verfilming van een boek van Koos Meinderts. Om van een boek een film te maken, moet er veel gebeuren. Eerst wordt een scenario geschreven. Dan wordt een storyboard gemaakt. En als laatste wordt een draaiboek gemaakt. Daarna kan de film echt gemaakt worden.

- Zoek op het bronnenblad op wat een scenario is.
- Zoek op het bronnenblad op wat een storyboard is.
- Zoek op het bronnenblad wat een draaiboek is.
- Hieronder zie je een bladzijde uit het boek 'De club van lelijke kinderen'. Deze tekst is niet in de film gebruikt. Hoe zou jij dit verfilmen? Maak er een striptekening van.
Deze opdracht doet een beroep op de creativiteit van de leerlingen. Ze moeten voor elke scène een rechthoek tekenen en daarin de personen zetten die op dat moment te zien zijn. Als er iemand anders in beeld komt of de personages zich verplaatsen, moet er een nieuw vakje getekend worden. De dialoog hoeft er niet bij. Die kan eventueel onder het vakje komen.

Achtergronden

Er komen een aantal thema's aan bod, zoals de Tweede Wereldoorlog, machtsmisbruik, discriminatie en vrijheid van meningsuiting.

Discriminatie

In artikel 1 van de Universele Verklaring voor de Rechten van de Mens staat: Iedereen wordt vrij en met gelijke rechten geboren. Dat betekent dat je nooit mag discrimineren. Discriminatie is iemand ongelijk behandelen vanwege kenmerken die er niet toe doen. Bijvoorbeeld vanwege huidskleur, godsdienst, leeftijd of seksuele voorkeur. Het gebeurt overal ter wereld en is van alle tijden. Het is de meest voorkomende schending van mensenrechten in de wereld. Amnesty International zet zich in om discriminatie overal ter wereld te bestrijden.

In Nederland is discriminatie volgens de Grondwet verboden. Toch komt het regelmatig voor. Turkse en Marokkaanse jongeren worden bijvoorbeeld regelmatig geweigerd in de horeca. En sommige kinderen worden gepest. Dat is ook een vorm van discriminatie.

Waarom discrimineren mensen? Een reden is dat mensen vooroordelen hebben. Of ze zijn bang voor het onbekende of voor onveiligheid. In de film wordt duidelijk verwezen naar de discriminatie van Joden tijdens de Tweede Wereldoorlog. Maar de filmmakers willen met deze film ook de aandacht vestigen op discriminatie in de samenleving van nu, zoals bijvoorbeeld tussen autochtonen en allochtonen. Dit hebben ze gedaan door onderscheid te maken tussen lelijke en niet-lelijke kinderen. De boodschap in de film luidt: heb respect voor elkaar.

Het Paard van Troje

Het Paard van Troje is één van de bekendste verhalen uit de Griekse mythologie. Het verhaal gaat over een bijzondere list om een oorlog te winnen. Deze oorlog wordt uitgevochten om de Griekse prinses Helena. Zij wordt verliefd op de Trojaanse prins Paris en gaat met hem mee naar de stad Troje. Haar man, de Spartaanse koning Menelaos, wil wraak nemen en roept daarom alle Griekse koningen op om Troje te belegeren.

In 1180 voor Christus vochten de Grieken en de Trojanen al bijna tien jaar om Troje. Het lukte maar niet een einde te maken aan de oorlog. Daarom bedacht Odysseus, de koning van het eiland Ithaka, een list. De Grieken bouwden een groot houten paard en verstopten daarin 30 soldaten. Ze brachten het paard naar de poorten van de stad Troje. Een neef van Odysseus, Sinon, bleef bij het paard. De rest van het leger verschanste zich met boten achter een heuvel. De Trojanen ontdekten al snel dat de Grieken weg waren. Ze waren blij, want ze dachten dat de oorlog voorbij was. Maar toen zagen ze het grote paard en Sinon. Sinon vertelde dat hij was achtergelaten, omdat hij ruzie had met Odysseus. Het paard was een geschenk voor de godin Pallas Athena. Het was opzettelijk zo groot gemaakt, dat de Trojanen het niet door de poort van de stadsmuur konden rijden. Als de Trojanen een deel van de stadsmuur zouden afbreken, zo vertelde Sinon aan de Trojanen, zou Athena zorgen dat de stad veilig bleef. De Trojanen geloofden het. Ze sloopten een deel van de muur en haalden het paard de stad bin-

Achtergronden

.....

nen. Zodra het donker was kwamen de Griekse soldaten terug. De soldaten klommen uit het paard en openden de poort voor de andere soldaten. De Grieken staken Troje in brand. De oorlog was gewonnen.

Vrijheid van meningsuiting

Amnesty International is in 1961 in Londen opgericht om de vrijheid van meningsuiting te verdedigen. Over de hele wereld zitten duizenden mensen gevangen, omdat zij een andere mening hebben dan de overheid. Mensen die alleen maar gevangenzitten omdat ze vreedzaam voor hun mening uitkwamen zijn. Amnesty vindt dat deze gevangenen onmiddellijk vrijgelaten moeten worden, omdat vrijheid van meningsuiting een mensenrecht is. In artikel 18 staat bijvoorbeeld: Je mag je eigen godsdienst kiezen en in artikel 19 staat: Je hebt recht om voor je eigen mening uit te komen. In Nederland zijn we gewend dat iedereen mag zeggen wat hij of zij denkt. Je hebt het recht voor je mening uit te komen, zolang je geen haat zaait en discrimineert. Dit heet vrijheid van meningsuiting. Er zijn echter nog veel landen waar de vrijheid van meningsuiting ingeperkt wordt. In bijvoorbeeld China en Noord-Korea past de overheid censuur toe op uitingen van de pers en van kunstenaars. In andere landen zijn mensen niet vrij om voor hun geloofsovertuiging uit te komen.

In de film zitten verwijzingen naar landen waar de vrijheid van meningsuiting beperkt wordt. Er zijn weinig kleuren gebruikt en in elk klaslo-

kaal hangt een foto van de president. Zo wordt verwezen naar Noord-Korea, waar het portret van de grote leider overal hangt, en naar landen waar de Arabische Lente heeft plaatsgevonden. De Arabische Lente verwijst naar een reeks revoluties, opstanden en protesten in de Arabische wereld (o.a. Tunesië, Egypte, Libië, Jemen en Syrië) en begon op 18 december 2010.

Boekverfilming

De film is gebaseerd op het gelijknamige boek van Koos Meinderts, dat in 1987 is gepubliceerd. Bij het verfilmen van een boek moet een filmmaker keuzes maken. Het is bijna onmogelijk een boek letterlijk te verfilmen. De belangrijkste reden is dat film een ander medium is dan een boek. In een boek kan veel aan de verbeelding van de lezer worden overgelaten. Een film is een visueel medium en laat minder ruimte voor de eigen verbeelding. Maar ook is het in een film belangrijker dingen te laten zien dan te benoemen. Dat betekent dat veel dialogen uit een boek niet in een film terechtkomen als die ook getoond kunnen worden.

Bij deze verfilming is het verhaal van het boek op een aantal punten aangepast. In het boek ontsnappen twee kinderen: Paul de Wit (bijnaam Jumbo) en Ellen Aalbers (bijnaam Eitje). Ze duiken onder bij een bijzondere mevrouw die hen helpt andere kinderen te bevrijden. Het personage Sara komt weer niet in het boek voor.

Kleurgebruik

In 'De Club van Lelijke Kinderen' speelt kleurgebruik een belangrijke rol. Het is eigenlijk

.....

Achtergronden

.....

een extra betekenislaag. In de film zijn weinig kleuren gebruikt. De grijze kleur overheerst, zowel in en buiten de gebouwen als in de kleding van de personages. Omdat bijna iedereen grijze kleding draagt onderscheidt niemand zich. Iemands persoonlijkheid wordt niet uitgedrukt met kleding. Hiermee maken de filmmakers een verwijzing naar dictatoriale landen. Bijvoorbeeld op veel foto's van Noord-Korea zijn militairen in uniform te zien, en grote betonnen gebouwen en weidse grijze pleinen. Kinderen dragen een schooluniform. In Noord-Korea heerst een dictatoriaal bestuur gebaseerd op het communisme. Iedereen dient het volksbelang en het individuele belang is ondergeschikt.

Machtsmisbruik

Macht is een middel om mensen te beïnvloeden. Dit kan op een positieve manier, maar helaas gebeurt het ook regelmatig op een negatieve manier. Macht kan binnen veel situaties leiden tot misbruik. In de film is duidelijk sprake van machtsmisbruik binnen de politiek. President Isimo gebruikt zijn macht om bepaalde groepen mensen uit te sluiten. De manier waarop hij het land regeert vertoont gelijkenissen met een dictatuur. Een dictatuur is een regeringsvorm waarin de absolute macht in handen is van één persoon (een dictator) of een kleine groep mensen (bijvoorbeeld een politieke partij of familie). Een kenmerk van een dictatuur is dat het ondemocratisch van karakter is. Er is vaak sprake van systematische onderdrukking van tegenstanders van het regime en andersdenkenden. Ze worden gevangen genomen of vermoord.

.....

Wist u dat...

- 'De Club van Lelijke Kinderen' gebaseerd is op het gelijknamige boek van Koos Meinderts.
- de film gemaakt is door studenten van de Nederlandse Film en Televisie Academie.
- de film de publieksprijs won op het Keep an Eye Filmacademie Festival in 2012.
- de film feestelijk in première is gegaan in een uitverkocht Carré.
- de film te zien was bij Zapp op televisie, op Cinekid en op het Nederlands Film Festival.

Interessant voor een vervolgles

Als aanvulling op uw les kunt u natuurlijk ook terecht bij een van de verschillende verzetsmusea in Nederland (zie hiervoor de links bij de bronnen). Daarnaast biedt ProDemos in Den Haag een aantal interessante educatieve programma's voor het primair onderwijs met betrekking tot democratie en rechtsstaat.

Bronnen

.....

Een boekje over kinderrechten:

http://opschool.amnesty.nl/sites/default/files/public/infoset_kinderrechten_lr.pdf

Filmpjes over de Tweede Wereldoorlog op SchoolTV:

http://www.schooltv.nl/beeldbank/clip/20040130_bommenrotterdam01

<http://www.schooltv.nl/vroegerenzo/2202065/werkstukken/item/2291702/de-hongerwinter/>

http://www.schooltv.nl/beeldbank/clip/20091214_verzet01

<http://www.schooltv.nl/weekjournaal/onderwerpen/item/2243091/tweede-wereldoorlog/>

Filmpje van 'The making of' van 'De Club van Lelijke Kinderen':

<http://www.declubvanlelijkekinderen.nl/videos/makingof2/video.php>

Filmpjes over het Paard van Troje:

<http://www.youtube.com/watch?v=YbiR6IMf5KQ> (Troy)

<http://www.youtube.com/watch?v=L5bZ4lieq5Y> (Animatie)

Het Klokhuis maakt geschiedenis – Tweede Wereldoorlog:

<http://www.hetklokhuis.nl/algemeen/Het%20Klokhuis%20maakt%20geschiedenis/>

Tweede+Wereldoorlog of <http://www.uitzendinggemist.nl/afleveringen/1330378>

Informatie over mensenrechten en het werk van Amnesty International gericht op het onderwijs:

<http://opschool.amnesty.nl/uvrm>

http://opschool.amnesty.nl/sites/default/files/infoset_basisonderwijs_lrview.pdf

Informatie over macht:

<http://nl.wikipedia.org/wiki/Macht>

<http://www.encyclo.nl/begrip/machtsmisbruik>

Informatie over dictatuur:

<http://nl.wikipedia.org/wiki/Dictatuur>

Informatie over discriminatie:

<http://www.discriminatie.nl>

<http://nl.wikipedia.org/wiki/Discriminatie>

<http://www.at5.nl/artikelen/73759/filmset-in-oude-schuilkamer>

<http://opschool.amnesty.nl/video/clip-discriminatie>

Informatie over vrijheid van meningsuiting op de website van Amnesty International

<http://www.amnesty.nl/mensenrechten/themas/vrijheid-meningsuiting>

<http://www.mensenrechten.nl/mensenrechten-voor-u/vrijheid-van-meningsuiting>

.....

Bronnen

.....
Informatie over de Arabische Lente:

http://nl.wikipedia.org/wiki/Revoluties_in_de_Arabische_wereld

Informatie over het verzet tijdens de Tweede Wereldoorlog in Nederland:

http://www.verzetsmuseum.org/museum/nl/kinderen/over-de-oorlog/verzet/verzet-1940_1945

<http://www.entoen.nu/tweedewereldoorlog/po>

Informatie over het Paard van Troje:

<http://www.fringo.nl/download/Het%20paard%20van%20Troje.pdf>

http://nl.wikipedia.org/wiki/Paard_van_Troje

Informatie over mensen die nodig zijn om een film te maken:

<http://nl.wikipedia.org/wiki/Filmcrew>

Over 'De Club van Lelijke Kinderen':

<http://www.declubvanlelijkekinderen.nl>

<http://www.jonathanelbersfilm.nl/page5/page6/index.html> (website van de regisseur)

http://www.umamimedia.nl/pers/persdownloads/carrekrant_1jun2012.jpg

Online de film kijken op:

<http://www.uitzendinggemist.nl/afleveringen/1287318>

ProDemos (Den Haag, huis voor democratie en rechtsstaat):

<http://www.prodemos.nl/Voor-scholen/Voor-basisscholen2>

Fries Verzetsmuseum:

<http://www.friesverzetsmuseum.nl/>

Nationaal Oorlogs- en Verzetsmuseum Overloon

<http://www.oorlogsmuseum.nl/oorlogsmuseum/>

Verzetsmuseum Amsterdam:

<http://www.verzetsmuseum.org/museum/nl/museum>

Oorlogs Verzetsmuseum Rotterdam:

<http://www.ovmrotterdam.nl/>

Verzetsmuseum Zuid-Holland (Gouda):

<http://www.verzetsmuseum-zh.nl/>
.....

Het VN-Kinderrechtenverdrag

1. Een kind ben je onder de achttien jaar.
2. Discriminatie is verboden.
3. Beslissingen die jou als kind aangaan, moeten in jouw belang worden genomen. Je hebt recht op bescherming door de overheid.
4. De overheid moet ervoor zorgen dat de rechten van kinderen beschermd worden.
5. De overheid moet ouders respecteren in de opvoeding van hun kinderen.
6. Je hebt recht op leven en op ontwikkeling.
7. Je hebt recht op je eigen naam en nationaliteit.
8. De overheid moet de identiteit, naam en nationaliteit van kinderen beschermen.
9. Je hebt het recht om bij beide ouders te wonen. Als je ouders gescheiden zijn, mag je met allebei je ouders omgaan.
10. Je mag je ouders overal bezoeken, ook als ze in verschillende landen wonen.
11. De overheid moet ervoor zorgen dat een kind niet kan worden ontvoerd naar het buitenland door bijvoorbeeld één van de ouders.
12. Afspraken over kinderen worden gemaakt met kinderen.
13. Je hebt het recht om je eigen mening te geven en informatie te zoeken en door te geven.
14. Je hebt recht op je eigen geloof.
15. Je hebt het recht samen te komen en een club op te richten.
16. Je hebt recht op privacy.
17. Je hebt recht op begrijpelijke informatie.
18. Je hebt recht op een goede opvoeding door je ouders. De overheid moet hen daarbij helpen.
19. De overheid moet je beschermen tegen mishandeling.
20. De overheid moet extra goed voor je zorgen en je helpen als je ouders dat even niet kunnen of als je geen ouders meer hebt.
21. Kinderen worden alleen geadopteerd als dat voor hen de beste oplossing is.
22. Als vluchteling heb je recht op speciale bescherming.
23. Je hebt recht op hulp als je een handicap hebt.
24. Je hebt recht op een goede gezondheid en op hulp als je ziek bent.
25. Kinderen die uit huis zijn geplaatst, hebben er recht op dat regelmatig wordt gekeken of de behandeling nog wel de beste is.
26. Alle middelen die de overheid heeft om mensen te helpen, moeten voor alle kinderen bereikbaar zijn.
27. Je hebt het recht op goede omstandigheden om jezelf te kunnen ontwikkelen, belangrijk zijn voeding, kleding en huisvesting.
28. Je hebt recht op onderwijs.
29. Je hebt recht op onderwijs dat zich richt op het ontwikkelen van je talenten en je leert over respect voor andere mensen en de natuur.
30. Je hebt recht op je eigen cultuur.
31. Je hebt recht op rust en vrije tijd en je hebt recht om te spelen.
32. Overheden moeten een minimumleeftijd voor werk instellen en kinderen beschermen tegen gevaarlijk en schadelijk werk.
33. De overheid moet je beschermen tegen drugs.
34. De overheid moet je beschermen tegen seksueel misbruik.
35. Het is verboden om kinderen te ontvoeren, verkopen of verhandelen.
36. De overheid moet je beschermen tegen uitbuiting en mishandeling.
37. Je hebt recht op een goede behandeling in de gevangenis. Je mag niet gemarteld worden, en geen levenslang of de doodstraf krijgen. Opsluiting van een kind mag alleen als uiterste maatregel en dan zo kort mogelijk.
38. Als het oorlog is, moet de overheid jou extra beschermen. Soldaten zijn bij voorkeur boven de achttien en als je jonger bent dan vijftien mag je niet in het leger.
39. Je hebt recht op slachtofferhulp.
40. Je hebt recht op een eerlijk proces dat rekening houdt met jouw leeftijd.
41. Als de wetten van een land de rechten van kinderen beter beschermen dan dit Kinderverdrag, gelden die wetten en niet dit verdrag.

Amnesty International

Over Amnesty International

Amnesty International is een internationale organisatie die zich inzet voor de rechten van de mens. Over de hele wereld heeft Amnesty meer dan 2,8 miljoen leden en aanhangers. Het hoofdkantoor staat in Londen. Daar worden gegevens van over de hele wereld verzameld en bereiden de medewerkers de internationale acties van Amnesty voor. Amnesty International heeft afdelingen, structuren en groepen in bijna honderd landen en gebieden, ook in Nederland. Amnesty International is onpartijdig en onafhankelijk van elke regering, politieke ideologie, religie of elk economisch belang. Amnesty wordt voornamelijk gefinancierd door giften van leden en donateurs. Voor onderzoek en acties tegen mensenrechtenschendingen worden geen giften geaccepteerd van overheden. Amnesty accepteert alleen geld van overheden voor mensenrechteneducatie.

Movies that Matter

Over Movies that Matter

Movies that Matter is een internationaal expertisecentrum op het gebied van film en mensenrechten. Het organiseert het jaarlijkse Movies that Matter Festival en een maandelijks film- en debatprogramma in tien Nederlandse filmtheaters en speciale internationale vertoningen.

Movies that Matter Educatie richt zich in eerste instantie op (alle niveaus van) het voortgezet onderwijs. Voor het primair onderwijs zijn enkele filmtitels beschikbaar.

Met behulp van de zoekmachine (www.moviesthatmatter.nl; educatie; filmaanbod) kunt u eenvoudig zoeken naar films op onderwerp, niveau en type film. Voor meer informatie en advies kunt u ook contact opnemen met Movies that Matter via educatie@moviesthatmatter.nl of 020-7733624.

Het Movies that Matter Festival heeft een eigen educatieprogramma voor jongeren, de *Young Amnesty Film Days*.

Het programma bestaat uit diverse vertoningen voor scholieren. Deze vinden plaats tussen 20 en 26 maart 2014, zowel in Den Haag als Amsterdam. Na afloop van de films is er een gesprek met de regisseur en/of een deskundige op het gebied van het thema van de film of het land waar deze zich afspeelt.

Colofon

Redactie

Linda Kleinhout (auteur)
Alieke Bruins (redacteur)
Peter Wiersma (eindredactie)

Ontwerp

Sazza

Vormgeving

Annette Ligtenberg

Movies that Matter Educatie

Margreet Cornelius
Leonie Hoeboer

Movies that Matter

Postbus 1968
1000 BZ Amsterdam
www.moviesthatmatter.nl
tel. (020) 77 33 624
educatie@moviesthatmatter.nl

Alleen te gebruiken voor educatieve doeleinden.

